korrastas H. need a-st 1901 lühikese ajaga eeskujulikuks, teostades eriti silmapaistvaid sookultuuritöid, mis olid Eestis esimesi selletaolisi. Peale kohaliku agara seltskondliku tegevuse on H. olnud Põllumeeste Keskühisuse „Estonia" asutajaliige (1913) ja selle nõukogu abiesimees, Eesti Ühistegelise Liidu nõukogu abiesimees 1928—36, E. Seemnevilja Ühisuse (1919) ja E. Seakasvatajate Seltsi (1923) asutajaid. Ta on avaldanud kirjutisi põllunduse ajakirjus peamiselt maaparanduse ning sookultuuri alalt. H. elab (1939) Helme khk-s Leebikus.

Isikl. jm. saadud andmed. *P. K.*

HERM, Johannes, Vabadussõja tegelane, sünd. 2. I 1893 vkj. Harjumaal Kolga v. kaluri pojana, lõpetas Käsmu merekooli 1914 ja Narva merekooli 1915, sooritas eksternina mereväelipniku eksami Kroonlinna mereväe korpuses 1915. Võtnud osa Maailmasõjast 1915—18 ning tõusnud seal leitnandiks, oli ta E. Vabadussõjas suurtükilaeva „Lembitu" kompaniiülem nov-st 1918 veebr-ni 1919, hiljemini Rannavalve, Side- ja Päästejaamade Valitsuse ülem ja alates nov-st 1919 Merejõudude juhataja kuni erustumiseni märtsis 1925. H. tõusis mereväe-kapteniks ja oli kahe Vabadusristi kavaler; surn. 1. I 1926 ukj. Sauel Tallinna lähedal. — H-l on aseadmiral J. Pitka (vt. ka *Suppl.*) kõrval silmapaistvad teened merejõudude organiseerimisel ja juhtimisel Vabadussõjas ja hilisemal ajajärgul.

„Sõdur" 1926, nr. 1/2; „Vaba Maa" 1926, nr. 1; Pvl. 1926, nr. 1; Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); Eesti Vabadussõda 1918—1920 I (1937), lk. 346; sõjaministeeriumi arhiivist ja Kuusalu kogudusest saadud andmed. *O. K.*

HERMAN, peapiiskop, vt. **AAV, Herman.**

HERMANN, Johann, põllumajanduse käsiraamatu autor, pärit Preisimaalt Neidenburg'ist (lähemad eluloolised andmed puuduvad), töötas põllumehena Liivimaal. — H-lt ilmus õpperaamat mõisamajapidamise jaoks „Liefflandischer Landmann" (Riia, 1662, 2. tr. 1695; tõlgitud ka poola keelde), milles autor, nagu tema eelkäija S. Gubert (vt. *Suppl.)*, käsitleb põllutööd, karjakasvatust, kalastust, mesindust, jahindust jm., andes ka mõningaid teiselaadilisi juhtnööre. H-i teos ei erine oluliselt praktiliste juhendite poolest Gubert'i omast.

Gadebusch, L. B. II (1777); Recke-Napiersky II (1829); ERM-i Aastaraamat IX—X (1934), lk. 204 jj. (H. Sepp). *H. S.*

HERMANN, Miina, vt. **HÄRMA.**

* **HERMANN, Otto,** helikunstnik, suri 17. X 1933 ukj. Tallinnas. — H-i tähtsamaid rahvusmuusikalisi teened on „Estonia" teatri orkestri loomine ja esimesed eesti sümfooniakontserdid Tallinnas, millede korraldamine toimus tema algatusel ja majanduslikul riisikol. H-i loodud reas soolo- ja koorilaules avalduvad meloodiline anne ja otsekohene, meeldiv lihtsus. Ta tööd, mis kirjutatud sümfooniaorkestrile, samuti ooper „Ilo" (valminud 1926), on sisult ja ülesehituselt liiga vähenõudlikud ega lisanda uusi väärtusi eesti rahvuslikule helitoodangule.

Pvl. 1933, nr. 284 ja 286; „Muusikaleht" 1933, nr. 10 (J. Aavik); A. Kasemets, Eesti muusika arenemislugu (1937); isikl. saadud andmed.

J. A.

HERTZFEL(D)T, vt. **LÖSCHERN von HERTZFEL(D)T.**

HETLING, Wilhelm, Tallinna esimene linnapea, bürgermeister, kaupmees, sünd. 8. I 1740 vkj. Tallinnas kaupmehe pojana, pidas I gildi kauplust, tõusis siid- ja linase riidega kauplejate vanemaks. Asehaldamiskorra kehtimapanekul Tallinnas sai H. kubermangumagistraadi II departemangu assessoriks ning valiti 1786 ühtlasi Tallinna kodanikkonnaehk linnapeaks, kellena teotses vana põhikorra restaureerimiseni 1796. a. lõpul; selle järel oli jälle bürgermeistriks; surn. 8. I 1798 vkj. Tallinnas. — H-i teeneks loetakse asjaolu, et Tallinnal asehaldamisajal ei olnud selliseid konflikte riigivõimu-esindajatega nagu Riias ja et tagasiminek endisele korrale asehaldamise järel toimus samuti hõõrdumisteta.

Nottbeck-Neumann, Geschichte und Kunstdenkmäler der Stadt Reval (1904), lk. 214 jj.; F. G. Bunge, Die Revaler Rathslinie (1874), lk. 102 jj.; F. Bienemann, Die Statthalterschaftszeit in Liv- und Estland (1886), lk. 249, 411; TLA-i andmed. *R. K-a.*

HIIR, Erni (Ernst), kirjanik, sünd. 16. III 1900 vkj. Viljandimaal Taagepera v. talurentniku pojana, õppis 1911—18 Tartu reaalkoolis ja 1921—22 vabakuulajana Tartu ülikooli filosoofiateaduskonnas. H. andis ühes A. Kivi-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 87